

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/8
KARAR NO : 2021/111
KARAR TR : 01/03/2021

ÖZET: Sulama Birli i Ba kanlı 1'nda birlik müdürü olarak görev yapmakta iken, sözleşme feshedilen davacının, mahrum kaldığı maaş ve diğer haklarının karlı 1 ile manevi tazminat talebine ilişkin davanın ADL YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : H.A.G.
Vekilleri : Av. H.H. Av. Ö.T.
Davalı : A.P. Sulama Birli i Ba kanlı 1
Vekilleri : Av. M.Ü. Av. O.Y. Av. .E.A.
I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; Aksu Perge Sulama Birli i Ba kanlı 1'nda birlik müdürü olarak sözleşme meli personel statüsü ile görev yapmakta iken 12/08/2015 tarihinde sözleşme feshedilen davacının anılan i lemin iptali istemiyle açılan dava sonrasında fesih kararının hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek mahrum kaldığı (30 aylık maaş, prim, ikramiye, ek ödeme, sigorta primler) alacaklarının karlı 1 ile maruz kaldığı mobbinge karlılık olarak imdilik 1.000 TL manevi tazminatın feshe konu i lem tarihinden itibaren i leyecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYU MAZLIK MAHKEMESİNİN KARARINA İTİRAZININ İZAHI

A. Adli Yargıda

2. **Antalya 7. Mahkemesinin, 21/05/2020 tarihli ve E.2018/88, K.2019/129 sayılı dosyada** verilen istinaf başvurusunun reddilmesiyle kesinleşen "HMK 114/1-6 HMK 115/2 maddesi gereğince yargı yolu dava artı yokluğundan reddine" dair kararın gerekçesinin ilgili kısmı şu şekildedir:

"Dosyanın incelenmesinden, Davalı idarede birlik müdürü olarak sözleşme meli personel statüsünde görev yapan davacının sözleşme melinin feshedilmesine ilişkin 12/08/2015 tarihli. 19 sayılı yönetim kurulu kararının iptali istemi ile açılan davada, davalı idarece birlik ana statüsününün 44.maddesine göre, birlikte istihdam edilecek personelin 4857 sayılı Kanununa tabi olduğu iddia edilmiştir.

Mahalli idare birlikleri, birden fazla mahalli idarenin, yürütmekle görevli oldukları hizmetlerden bazılarını birlikte görmek üzere kendi aralarında kurdukları kamu tüzel kişisini ifade etmektedir. Birlik, birlik tüzüğü ile kesinleşen mesinden sonra Bakanlar Kurulunun izni ile kurulur ve tüzel kişilik kazanır. Dolayısıyla, sulama birlikleri, tüzel kişilikle ilgili kamu kuruluudur.

Bakılan davada, Kamu tüzel kişisi kapsamında olan davalı idarede sözleşme meli personel kapsamında çalışan davacının, kamu görevlisi statüsünde olduğu dikkate alındığında, kamu görevlisi olan davacının görevine son verme niteliğindeki kararın, kamu gücüne dayalı olarak resen ve tek yanlı irade beyanıyla tesis edilmiş olan sözleşme melinin feshine yönelik i lemin iptali istemiyle açılan davanın da idare mahkemesinin görev alanına girdiği kuşkusuzdur"

3. Davacı vekili, aynı taleple idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. dari Yargıda

4. Antalya 5. dare Mahkemesi, 09/11/2020 tarihli ve E.2020/7 sayılı kararı ile 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesi'nin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vererek, 04/01/2021 tarih ve 2020/7 esas no'lu üst yazı ile Uyu mazlık Mahkemesine müracaat etmi tir. Karar gerekçesinin ilgili kısmı u ekildedir;

"22/03/2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlü e giren 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu'nun 1. maddesinin birinci fıkrasında Kanunun amacı; ülkenin su varlık ve kaynaklarının rasyonel kullanımı maksadıyla umumi sulardan faydalanmak üzere Devlet Su leri Genel Müdürlü ü tarafından in a edilmi veya halen in a edilmekte olan ya da in a edilmesi planlanan sulama tesislerini gayelerine uygun ekilde kullanmak, i letmek, Devlet Su i leri Genel Müdürlü ünün onayını almak suretiyle i lettirmek, bu tesislerin bakım, onarım ve yönetim sorumlulu unu yürütmek, tesisi geli tirmeye yönelik yeni projeler yapmak, yaptırmak veya tesisi yenilemekle görevli sulama birliklerinin kurulu u, organlar ile görev ve yetkilerini düzenlemek olarak belirtilmi , ikinci fıkrasında sulama birliklerinin kamu tüzel ki ili ine sahip olup, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde özel hukuk hükümlerine tabi olaca ı, 4. maddesinde ise Birli in tek yerle im biriminden olu un birlikler hariç olmak üzere, görev alanı içinde bulunan her yerle im biriminden; üçüncü dereceye kadar hüsüm olmayan ve her yerle im biriminden en az birer ki i ve toplamda be ki iden az olmamak üzere su kullanıcılarının imzaladı ı birlik ana statüsünün, DS 'nin de görü ü alınmak suretiyle Bakanlıkça onaylanması sonucu tüzel ki ilik kazanaca ı kuralına yer verilmi tir. Aynı Kanunun 6. maddesinde; birlik meclisi üyeli i seçiminde oy kullanacak su kullanıcılarına ait liste birlik merkezinin bulundu u yerin seçim kurulu tarafından seçim tarihinden üç ay önce ilan edilece i, listelere yapılan itirazların seçim kurulu tarafından karara ba lanaca ı, birlik meclisi üyelerinin dört yıl için seçilece i, birlik meclisi üyeli i seçiminin birlik merkezinin bulundu u yerin setçim kutulu tarafından gizli oy, açık tasnif usulüyle yapılaca ı, seçimle ilgili di er hususların çerçeve ana statü ile belirlenece i hükme ba lanmı olup, geçici 1. maddesinde 'bu Kanunun yürürlü e girdi i tarihte 26/05/2005 tarihli ve 5355 sayılı Mahalli dari Birlikleri Kanununa göre kurulmu olan sulama birlikleri onsekiz ay içinde durumlarını bu Kanuna uygun hale getirmek zorundadır. Aksi takdirde bu birliklerin tüzel ki ili i kendili inden sona erer ve bu birlikler valinin görevlendirece i vali yardımcısı ba kanlı nda; defterdarlık, tarım il müdürlü ü, DS bölge müdürlü ü ve il mahalli idareler müdürlü ü yetkililerinden olu an tasfiye komisyonu tarafından en geç iki ay içinde tasfiye edilir." hükmüne yer verilmi tir.

Anayasanın 127. maddesinin son fıkrasında; mahalli idarelerin belirli kamu hizmetlerinin görülmesi amacı ile, kendi aralarında Bakanlar Kurulunun izni ile birlik kurmaları, görevleri, yetkileri, maliye ve kolluk i leri ve merkezi idare ile kar ılıklı ba ve ilgilerinin yasayla düzenlenece i kuralı yer almaktadır. Anayasa'nın bu kuralına dayanan 5355 sayılı Mahalli dare Birlikleri Kanunu'nun 19. maddesinde, sulama birliklerinin hukuki niteli i düzenlenmi ken, 22/03/011 tarihli ve 27882 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlü e giren 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu'nun 21. Maddesi ile 5355 sayılı yasanın 19. maddesi yürürlükten kaldırılarak, sulama birliklerinin 5355 sayılı yasa ile olan ba lantısı sona erdirilmi tir. 5355 sayılı yasada aralarında sulama birliklerinin de yer aldı ı birlikler yerel yönetim niteli i ta imakta ve bu ekilde örgütlenmekte iken, sulama birliklerini ayrıca ve özel olarak düzenleyen 6172 sayılı yasa ile sulama birliklerinin 5355 sayılı yasada öngörülen ekli ile yerel yönetim olarak nitelendirilmedi i anla ılmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ile dosyada bulunan bilgi ve belgelerin birlikte de erlendirilmesinden, 6172 sayılı yasanın 1. maddesinin ikinci fıkrası gere i, sulama birliklerinin kamu tüzel ki ili ine sahip olması, bu kanunda hüküm bulunmayan hallerde özel hukuk hükümlerine tabi olaca ı hükmü uyarınca birlik ana statüsünün DS Genel Müdürlü ünün ba lı oldu u Bakanlıkça onaylanması sonucu sulama birliklerinin tüzel ki ilik kazanaca ı, tüzel ki ilik kazanıncaya kadar DS Genel Müdürlü ü ile Bakanlık tarafından

tesis edilen i lemin idari i lem oldu u açık olup, sulama birli inin tüzel ki ilik kazanmasından sonra meydana gelen uyu mazlıkların adli yargı yerinde çözümlenece i sonucuna ula lmaktadır.

Bu durumda, davacı tarafından dava konusu edilen alacaklarına dayanak sözleşme menin feshine konu tam zamanlı hizmet sözleşme mesinin 4857 sayılı Kanunu'nun 25. maddesinin II fıkrası b, d, h fıkraları kapsamında feshedildi i, ayrıca feshi gerçekte tiren kurumun kamu tüzel ki ili i bulunmakta ise de i ve i lemlerinin özel hukuk hükümlerine tabi oldu u ve tüzel ki ilik kazanmasından sonra meydana gelen uyu mazlıkların adli yargı yerinde çözümlenece i, bu itibarla uyu mazlı in görüş ve çözümünde adli yargı yerinin görevli oldu u..."

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

5. 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu'nun; "Amaç ve kapsam" başlıklı 1/2 maddesinde: "Sulama birlikleri kamu tüzel ki ili ine sahip olup, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde özel hukuk hükümlerine tabidir"

"Personel istihdamı" başlıklı 14. maddesinde: "(1) Birli in amacına uygun idari, teknik ve yardımcı teknik personel 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı Kanunu hükümlerine göre çalı tırılır. Çalı tırılan personelin i vereni birliktir.

(2) Birliklerde istihdam edilecek teknik personel; sulama i letmecili inin gerektirdi i amaca yönelik e itimin verildi i fakülte veya yüksek okul mezunları arasından çerçeve ana statüde belirlenen esaslar dahilinde seçilir"

6. Mülga 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 2. maddesinde: "Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç i veren tarafından çalı tırılanlar bu kanuna göre sigortalı sayılırlar..."

"Uyu mazlıkların Çözüm Yeri" başlıklı 134. Maddesinde: "Bu kanunun uygulanmasından do an uyu mazlıklar, yetkili i mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür"

Hükümlerine yer verilmi tir.

7. 5510 sayılı Kanun'un 3.maddesinde; Kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi veya kendi adına prim ödemesi gereken ki i sigortalı olarak tanımlanmı , 101. maddesinde ise "Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyu mazlıklar Mahkemelerinde görülür" denilmi tir.

8. Öte yandan, 4857 sayılı Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanun'un amacının, i verenler ile bir i sözleşme mesine dayanarak çalı tırılan i çilerin çalı ma artları ve çalı ma ortamına ili kin hak ve sorumluluklarını düzenlemek oldu u belirtilmi ; aynı zamanda, bakılan davanın da konusunu olu turan " Sözleşme, Türleri ve Feshi" hususuna Kanun'un 8.maddesi ve devamında, kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ili kin hususlara ise Kanun'un de i ik maddelerinde yer verilmi tir.

9. 5521 sayılı Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesi ise u ekildedir:

" Kanununa göre i çi sayılan kimselerle (o kanunun de i tirilen ikinci maddesinin Ç, D ve E fıkralarında istisna edilen i lerde çalı anlar hariç) i veren veya i veren vekilleri arasında i akdinden veya i Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından do an hukuk uyu mazlıklarının çözülmesi ile görevli olarak lüzum görülen yerlerde i mahkemeleri kurulur.

Bu mahkemeler:

B) çi Sigortaları Kurumu ile sigortalılar veya yerine kaim olan hak sahipleri

arasındaki uyu mazlıklardan do an itiraz ve davalara da bakarlar.

mahkemesi kurulmamı olan yerlerdeki bu davalara o yerde görevlendirilecek mahkeme tarafından, temsilci üyeler alınmaksızın, bu kanundaki esas ve usullere göre bakılır.

Fiili ve hukuki imkânsızlıklar dolayısıyla i mahkemesinin toplu olarak görevini yapamadı ı hallerde de yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

(Ek fıkra: 2/7/2012-6352/39 md.) Birden fazla i mahkemesi bulunan yerlerde, sosyal güvenlik hukukundan kaynaklanan davaların görülece i i mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenebilir”

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

10. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 01/03/2021 tarihli toplantısında 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; dare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre ba vuruda bulunulmu oldu u, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyu mazlık Mahkemesi'ne gönderildi i ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

11. Raportör-Hâkim Engin SEL MO LU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTCÇ ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

12. Dava, Aksu Perge Sulama Birli i Ba kanlı ı'nda birlik müdürü olarak sözleşme personeli statüsü ile görev yapmakta iken, 12/08/2015 tarihinde sözleşmesi feshedilen davacının mahrum kaldı ını ileri sürdü ü alacaklarının kar ılı ı ile maruz bırakıldı ını iddia etti i mobbinge kar ılı olarak manevi tazminat istemiyle açılmış tır.

13. Dosya kapsamında yapılan incelemede; davacının 07/01/2004 tarihinde düzenlenen ilk i e giri bildirgesi ile 506 sayılı Yasa kapsamında 0701200425697 sigorta sicil numarası olarak Aksu Perge Sulama Birli i Ba kanlı ında mühendis olarak çalışmaya başladı ı; 5510 sayılı Yasanın yürürlü e girdi i tarihten sonra da bu Kanun'un 4/1-a maddesi kapsamında tescil kaydının bulundu u, davacı ile davalı Birlik arasında ili kinin fesih tarihine kadar düzenlenen yıllık hizmet sözleşmeleri ile devam etti i anlaşılmıştır.

14. Davalı Birli in (Yasada belirtilen hususlar hariç) özel hukuk hükümlerine tabi oldu u, Davacının davalı kurum nezdinde 07/01/2004-12/08/2015 tarihleri arasında 506 ve 5510 sayılı Yasalar kapsamında çalıştığı, sigorta primlerinin SSK' na yatırıldı ı, davacının taleplerinin de belirtilen kanunlar kapsamında tazminat vs. ili kin oldu u hususları birlikte de erlendirildi inde uyu mazlı ın çözüm yerinin yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri çerçevesinde adli yargı yeri olacağı ku şusuzdur.

15. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Antalya 5. dare

Mahkemesinin ba vurusunun kabulü ile 7. Mahkemesinin 21/05/2019 tarihli ve E.2018/88, K.2019/129 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGI YER N N GÖREVL OLDU UNA,

B. Antalya 5. dare Mahkemesi'nin BA VURUSUNUN KABULÜ ile Antalya 7. Mahkemesinin 21/05/2019 tarihli ve E.2018/88, K.2019/129 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

01/03/2021 tarihinde OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN